

FW.152.4.2025

Temat: Petycja do Rady Miejskiej w Maszewie woj. zachodniopomorskie w sprawie pomników przyrody

Nadawca:

Data: 2025-09-23, 07:28

Adresat: urzad <urzad@maszewo.pl>, rada <rada@maszewo.pl>, biuro.rady <biuro.rady@maszewo.pl>

URZĄD MIEJSKI 72-130 MASZEWO	
W P Ł Y N Ę Ł O	
dnia 23. 09. 2025	
L. dz. 7976	zaj.
Skierowano do A. Lewicki	

BR + B105
23.09.2025
P4

Dzień dobry

W załączeniu znajduje się Petycja do Rady Miejskiej w Maszewie woj. zachodniopomorskie w sprawie pomników przyrody

W załączeniu również wzór - uchwała Rady Miejskiej w Świeciu i Tarnowskich Gór

W przypadku pytań proszę o kontakt

Z poważaniem

Prośba:

O ile nie zabrania tego Regulamin Gminy - ze względu na bardzo duże opóźnienia Poczty Polskiej w moim rejonie - bardzo uprzejmie proszę o przesyłanie wszelkiej korespondencji związanej z ww. sprawą tylko drogą elektroniczną na mój niniejszy adres e-mail: z którego również dostaliście Państwa tą wiadomość.

W razie konieczności będę odsyłał potwierdzenie, że taką informację lub wiadomość otrzymałem.

Dziękuję

— Załączniki: —

PETYCJA 32 MASZEWO GMINA v3 ZACHPOM.pdf	200 KB
Zzał 1 UCHWAŁA 44 2024R RADY MIEJSKIEJ w ŚWIECIU.pdf	1,2 MB
Tarnowskie Góry - uchwała w spraiwe pomników przyrody pomniki własne.pdf	2,9 MB

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.

Art. 74. Ochrona środowiska jako obowiązek władz publicznych

1. Władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom.
2. Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych.
3. Każdy ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska.
4. Władze publiczne wspierają działania obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614, z późn. zm.) w art. 4 stanowi, że:

1. Obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym.
2. Organy administracji publicznej są obowiązane do zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony przyrody.
3. Obowiązkiem organów administracji publicznej, instytucji naukowych i oświatowych, a także publicznych środków masowego przekazu jest prowadzenie działalności edukacyjnej, informacyjnej i promocyjnej w dziedzinie ochrony przyrody.

Toruń, dnia 23 września 2025 roku

Do Rady Miejskiej w Maszewie

Urząd Miejski w Maszewie
Pl. Wolności 2
72-130 Maszewo

PETYCJA składana w interesie PUBLICZNYM

Niniejszym wnoszę, wnioskuję, ślicznie proszę o

1. Zmianę - **AKTUALIZACJĘ Prawa Miejscowego** w zakresie funkcjonowania 2 pomników przyrody tj. **UTWORZENIE UCHWAŁY** (lub uchwał) Rady Miejskiej w sprawie pomników przyrody znajdujących się na terenie gminy Maszewo w celu dostosowania prawa miejscowego do aktualnych przepisów wynikających z ustawy o ochronie przyrody i wyeliminowania niejasności w zakresie sprawującego nadzór
2. Wprowadzenie do programu ochrony środowiska bardziej szczegółowych zapisów dotyczących ochrony pomników przyrody polegających na: określeniu czasookresu wizytacji - przeglądu w terenie pomników przyrody: raz na rok lub raz na dwa lata podczas której będzie się odbywać: wizualna ogólna ocena stanu zdrowotnego pomnika przyrody, stanu oznakowania pod względem kompletności i widoczności, przestrzegania obowiązujących zakazów i zidentyfikowania potencjalnych potrzeb i działań w celu zapewnienia ochrony oraz zrobienia z tego zapisu – dokumentowania ochrony obiektów.

Uzasadnienie:

Ad 1

Zgodnie z *ustawą o ochronie przyrody* z 2004 roku **jedynym zarządzającym** pomnikami przyrody na swoim terenie są Rady Miast (Gmin) wraz z Burmistrzem (Wójtem, Prezydentem)

Zgodnie z *rozporządzeniem ministra środowiska z 11 września 2012 roku o Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody (CRFOP)* prowadzonym przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska (GDOŚ) to Rady Miast (gmin) są zobowiązane do uaktualnienia Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody w zakresie danych dotyczących pomników przyrody znajdujących się na ich

terenie. Odbywa się to w formie uchwał po uzgodnieniu z RDOŚ i finalnie wysłaniu do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Zgodnie z art. 21 pkt 4 ustawy z dnia 23.01.2009 r. *o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie* (Dz. U. z roku 2009 Nr 92, poz. 753 ze zm.), rady gmin przejęły WSZYSTKIE KOMPETENCJE organów które utworzyły lub ustanowiły pomniki przyrody w przeszłości.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty **należy do zadań własnych gminy**, przy czym zadania własne obejmują m. in. sprawy ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, **ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej**.

Wskazanie **sprawującego nadzór jest aktualnym wymogiem** w procedurze tworzenia uchwał ustanawiających pomniki przyrody i wynika on z art. 44 punkt 2 ustawy o ochronie przyrody.

Na terenie gminy Maszewo zgodnie z danymi CRFOP winno znajdować się przynajmniej 2 pomników przyrody – na wszystkie 5 z terenu gminy - **które funkcjonują, ale zostały utworzone przez organy, które już nie istnieją lub nie posiadają kompetencji do zarządzania pomnikami przyrody (2) albo w akcie ustanawiającym nie wskazano sprawującego nadzór. (0)** Po dacie 01.08.2009 r. wszedł w życie przepis art. 21 pkt. 4 ustawy z dnia 23.01.2009 r. *o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie*, który przyznaje kompetencje w tym zakresie radom gmin. Kompetencje te są zgodne z ustawą o ochronie przyrody z 2004 roku. Jednak w „starych”, „dawnych” aktach prawnych kompetencje pozostały niezmienione. Jest to przyczyna i powód nieporozumień np. w zakresie określenia zarządzającego. Ponadto istnieje niezgodność w tym zakresie pomiędzy ustawami – aktami wyższego rzędu – uchwałą o ochronie przyrody z 2004 roku, a uchwałami mniejszego rzędu – aktami ustanawiającymi pomniki przyrody (prawo miejscowe).

W 2018 roku NIK przeprowadził kontrolę 29 gmin w zakresie lokalnych form ochrony przyrody. W kontrolowanych gminach ponad 70% lokalnych form ochrony przyrody funkcjonowało na podstawie aktów prawa miejscowego, wydanych przez inne niż rada gminy organy. Akty te nie spełniały obowiązujących wymogów i zawierały nieaktualne dane. Mimo to w 90% gmin nie podejmowano działań w celu wydania przez rady gmin uchwał dostosowujących ww. akty prawa miejscowego do obecnego stanu prawnego i faktycznego. NIK wydał rekomendacje dla Wójtów, Burmistrzów, Prezydentów. Wniósł między innymi o: „Dokonanie przeglądu stanu lokalnych form ochrony przyrody oraz ustalenie niezbędnych potrzeb dla ich zabezpieczenia; (...) **podjęcie działań dla zgodnego z przepisami prawa i stanem faktycznym uregulowania w aktach prawa miejscowego funkcjonowania lokalnych form ochrony przyrody; (...)** przekazywanie bieżących danych o ustanowieniu i zniesieniu formy ochrony do regionalnych dyrekcji ochrony środowiska i GDOŚ oraz zaktualizowanego ich stanu”. **Na podstawie danych w CRFOP i Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego nie można stwierdzić, aby Gmina Maszewo przeprowadziła takie działania od tamtego czasu do chwili obecnej.**

Celem niniejszej petycji jest poproszenie Rady Miejskiej w Maszewie o podjęcie działań w celu zmian prawa miejscowego i dostosowania „dawnych” aktów prawa miejscowego do wymogów aktualnego stanu prawnego, zgodnego z tymi w ustawach. Jest to również ważne dla uniknięcia nieporozumień lub niejasności interpretacyjnych w zakresie organu sprawującego nadzór nad tą formą ochrony. Jestem w stanie udokumentować kilka przypadków z terenu kraju kiedy Wójtowie i pracownicy z niektórych gmin obarczali

odpowiedzialnością za pomniki przyrody Lasy Państwowe, wojewodów lub osoby prywatne co skutkowało brakiem jakiegokolwiek ochrony pomników przyrody od ponad 10 lat...

Niniejsza petycja jest powieleniem wniosków i uwag NIK z 2018 roku. Przy projektowaniu uchwały w sprawie pomników przyrody możecie się Państwo wzorować na uchwałach gmin, które spełniły już ten obowiązek: np, **Deszczno, Lubrza, Szlichtyngowa, Niegosławice**, Bestwina, Dębowiec, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Pyskowice, Rudziniec, Jaworzno, Kuźnia Raciborska, **Tarnowskie Góry**, Marklowice, Rudyłtowy, Żory, Poczesna, **Lubochnia**, Piekoszków, Zagnańsk, Złota, **Swiecie, od 2014 roku (!) Bydgoszcz** itd. – jest to wycinek listy. Również na stronie GDOŚ znajdują się rekomendacje przesłane do wszystkich gmin w 2018 roku:

<https://www.gov.pl/attachment/eab816fb-6e1f-4000-b588-7d4292b87029>. Kliknięcie na link spowoduje ściągnięcie na dysk lokalny spakowanych plików 34MB. W załączeniu znajduje się uchwała rady miejskiej **Swiecie** – sugeruję i wnioskuję abyście Państwo czerpali z niej wzór gdyż zawiera wszystkie informacje zarówno w uchwale właściwej jak i w załączniku i należy do grupy najlepiej zredagowanych na tle całej Polski, jeżeli chodzi o tego typu dokumenty.

W nowej uchwale mogą się znaleźć aktualne wartości obwodów w pierśnicy (na wysokości 1,3m) lub inne dane. **Jest to doskonała okazja do dokonania przeglądu stanu zdrowotnego pomników, kompletności oznakowania, porządku wokół, stanu ilościowego w przypadku alei i pomników grupowych, poprawności położenia, poprawności i aktualności informacji w formularzach CRFOP itp. Obiektom chronionym można przy tej okazji również nadać nazwy.**

Aktualne przepisy zezwalają na funkcjonowanie pomników przyrody w aktualnej formie. Zachowują one ważność do czasu zmiany prawa miejscowego. Czyli w rozumieniu ustawodawcy ma to być zabezpieczenie ich prawnego funkcjonowania w okresie przejściowym. **Właśnie ta zmiana prawa miejscowego jest przedmiotem niniejszej petycji. Ale minęło 15 lat od całkowitego objęcia pomników przyrody zarządzaniem przez gminy... i nadal funkcjonują w „starej” formie. 15 lat... Czy posiadacie Państwo jakieś ważne powody aby tego nie zmienić?**

Ponadto:

Prawo miejscowe musi być zgodne z ustawami i rozporządzeniami, ponieważ tak stanowi Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej oraz system hierarchii źródeł prawa obowiązujący w Polsce.

Zasada hierarchiczności źródeł prawa – Konstytucja jako najwyższe prawo
Zgodnie z art. 87 Konstytucji RP, źródłami powszechnie obowiązującego prawa w Rzeczypospolitej Polskiej są:

- Konstytucja,
- ustawy,
- ratyfikowane umowy międzynarodowe,
- rozporządzenia,
- akty prawa miejscowego – obowiązujące na obszarze działania organów, które je ustanowiły.

Z powyższego wynika, że **prawo miejscowe** znajduje się najniżej w hierarchii źródeł prawa i **nie może być sprzeczne z aktami wyższego rzędu** (Konstytucją, ustawami i rozporządzeniami)

Ponadto:

Czasami istnieje znacząca różnica pomiędzy obowiązującymi jeszcze starymi zakazami ze starych aktów ustanawiających pomniki przyrody niż te które są zawarte w ustawie o ochronie przyrody. Przykładowo Rozporządzenie nr 6/96 Wojewody Elbląskiego z dnia 25 czerwca 1996 w sprawie wprowadzenia form ochrony przyrody §2 pkt 6 **zakazuje „wnoszenia jakichkolwiek budowli, prowadzenia robót ziemnych, zanieczyszczania terenu, niszczenia pokrywy glebowej i wzniesienia ognia w promieniu 20m”**. Jak widać niektóre stare zakazy są bardziej rygorystyczne niż aktualne.

AD.2.

Na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2014 poz. 1195), działając jako osoba fizyczna oraz obywatel dbający o dobro wspólne i dziedzictwo przyrodnicze, składam niniejszą petycję w sprawie uregulowania zasad ochrony pomników przyrody znajdujących się na terenie Państwa Gminy.

Pomniki przyrody, jako jedna z form ochrony przyrody, podlegają zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.) ochronie prawnej. Ochronę tę powinna zapewnić gmina jako jednostka samorządu terytorialnego realizująca zadania własne w zakresie ochrony środowiska. Obowiązek ten wynika także z art. 4 tejże ustawy oraz art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, który zobowiązuje organ wykonawczy do sporządzania co dwa lata raportu z realizacji programu ochrony środowiska i przedstawiania go Radzie Gminy.

"Program ochrony" to ogólne pojęcie oznaczające zbiór działań, dokumentów lub usług mających na celu zabezpieczenie czegoś lub kogoś przed zagrożeniami. Źle określony, nie sprecyzowany może prowadzić do braku ochrony.

Zazwyczaj jest tak, że programy te są zlecane firmom zewnętrznym, po ich opracowaniu są poddane ogólnej społecznej ocenie i przyjmowane uchwałą Rady Gminy. W programach takich znaczną część zajmują dane liczbowe i opisowe, natomiast mało miejsca poświęca się takim sprawom jak: kto to ma robić, co ma robić, kiedy ma robić. W przypadku pomników przyrody ze względu na brak przepisów wykonawczych, zaleceń i szczegółowych instrukcji zakres i częstotliwość działań ochronnych są pozostawione uznaniowości gmin, co prowadzi do licznych uchybień i przypadków faktycznego braku ochrony. W dokumentach programowych często pojawia się jedynie ogólne sformułowanie o „regularnych przeglądach”, co nie precyzuje częstotliwości ani zakresu tych działań, gdyż przykładowe słowo klucz „regularnie” może oznaczać zarówno „raz na tydzień” lub też „raz na dekadę” co w pierwszym przypadku prowadzi do nadużyć, pracownik znika nie realizując swoich innych zadań pod pretekstem przeglądu pomników przyrody, a w drugim przypadku nie ma nic wspólnego z ochroną, ale w sensie teoretycznym jest realizacją takiego programu ochrony. W innych programach pojawia się słowo „na bieżąco” albo „zależnie od potrzeb”. Co to oznacza na bieżąco? Codziennie? Raz na tydzień? I znowu może to oznaczać dla pracownika gminy, który ma w obowiązkach przeglądy – nadużywanie – może zniknąć z pola widzenia pracodawcy pod pretekstem bieżących przeglądów pomników przyrody. Co to oznacza sformułowanie „zależnie od potrzeb”? Drzewa nie umieją się komunikować. Nie przekażą swoich potrzeb. Jeżeli pracownik gminy nie ma określonych obowiązków – to nie ma potrzeb realizacji rzeczy i zadań i wykonywania czynności, których nie ma określonych w swoim wykazie obowiązków lub nie ma określonych w programie ochrony, który ma realizować. W praktyce niektóre gminy wykorzystują brak konkretnego znaczenia tych słów, brak sprecyzowania jak ma się odbywać ochrona i nie dokonują wizytacji pomników przyrody przez wiele lat – w wielu

przypadkach wcale - co skutkuje zaniedbaniami, brakiem aktualnych danych, brakiem oznakowania i nierzadko fizycznym znikaniem chronionych obiektów.

Przypomnę raz jeszcze ochrona pomników przyrody jest to zadanie własne gminy. Czynności w jaki sposób ma gmina robić winny być zapisane w programie ochrony środowiska. Ten punkt petycji jest propozycją konkretnych działań opisujących te czynności.

W związku z powyższym wnoszę o:

1. Wprowadzenie **terminu - czasookresu** obowiązku dokonywania przeglądów pomników przyrody nie rzadziej niż raz na dwa lata, a optymalnie raz w roku i umieszczenia takiego zapisu w programie ochrony środowiska Gminy.

Przeglądy te mogą być wykonywane przez pracownika gminy (lub o ile Państwo dysponujecie środkami finansowymi - firmę zewnętrzną) i mają mieć charakter tylko wizualnej inspekcji terenowej. Nie chodzi o przeprowadzanie specjalistycznych badań, lecz o zwykłą wizytację, potwierdzenie istnienia pomnika i udokumentowanie podstawowych obserwacji. Jeżeli się zauważy niepokojące rzeczy wtedy można wzywać dendrologa.

2. Podczas przeglądu należy:

- potwierdzić fizyczne **istnienie** pomnika przyrody w terenie, w lokalizacji wskazanej przez Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody CRFOP
- ocenić **ogólny stan zdrowotny** drzewa lub obiektu (np. obecność suchych konarów, przechylów, oznak zamierania),
- sprawdzić, czy **oznakowanie** pomnika (tablica, słupek, znak) **jest widoczne**, trwałe i czytelne,
- ocenić, czy **przestrzegane są zakazy** wynikające z ochrony (np. zakaz uszkodzania, zaśmiecania, niszczenia otoczenia, porządku w obrębie pomnika),
- zidentyfikować ewentualne **potrzeby ochronne** – np. usunięcie porażonych liści, wykonanie cięć sanitarnych, uzupełnienie oznakowania, uprzątnięcie otoczenia,
- sporządzić krótki pisemny **zapis** z przeglądu zawierający najważniejsze obserwacje i ewentualne zalecenia o ile takie wystąpią. W większości przypadków będzie to „jest”, „bez zmian”
- tak sporządzony **raport** przedstawiać okresowo Radzie Gminy jako realizację programu ochrony środowiska w zakresie ochrony pomników przyrody w terminie określonym przez **ustawę o ochronie środowiska**.

3. W przypadku braku programu ochrony środowiska lub jego aktualizacji, postuluję:

- wprowadzenie wyżej opisanych zasad w formie uchwały Rady Gminy, wytycznych, procedury wewnętrznej lub innego dokumentu organizacyjnego,
- dopisanie powyższych obowiązków do załącznika, aneksu lub rozdziału nowelizowanego programu ochrony środowiska.

Uzasadnienie:

W całej Polsce dochodzi do licznych przypadków fizycznego braku drzew pomnikowych, braku oznakowania, niedostosowania zapisów ewidencyjnych do stanu faktycznego czy niezgodności danych w CRFOP. Przykłady takich sytuacji zebranych z wielu gmin w różnych województwach potwierdzają, że bez systematycznych i udokumentowanych wizytacji, ochrona pomników przyrody jest iluzoryczna:

Na potwierdzenie podaję fakty odnalezione na podstawie danych w CRFOP. Tylko w tym roku 2025 zidentyfikowałem:

- **wycięcie** rzadkiego chronionego drzewa Topoli Kanadyjskiej w gminie Drawsko Pomorskie woj. zachodniopomorskie pomiędzy rokiem 2017, a 2020. **Gmina o tym nie wiedziała** – o wycięciu drzewa dowiedziała się ode mnie w 2025 roku.
 - brak ochrony w postaci **braku umieszczenia w jakimkolwiek wykazie około 180 szt drzew** buków zwyczajnych położonych na południe od m. Dadzewo będących składowymi alei bukowej będącej pomnikiem przyrody w gminie Polanów woj. zachodniopomorskie
 - **brak całej alei 8 szt lip drobnolistnych** w gminie Wysokie Mazowieckie na terenie prywatnym rolnika
 - **brak lipy drobnolistnej** na terenie gminy Przodkowo wyciętej około roku 2016
 - **brak fizycznie przynajmniej 4 drzew** na terenie gminy Gniewkowo woj. kujawsko-pomorskie, gdzie brak 2 z nich był sygnalizowany już w 2015 roku – gmina nie uporządkowała spraw prawnych aby zaktualizować wykaz CRFOP
 - **brak fizycznie 1 drzewa** na terenie gminy Zławieś Wielka woj. kujawsko-pomorskie, problem był zgłaszany gminie przez właścicieli około 4-5 lat temu – bez rezultatu
 - **brak fizycznie drzewa** kasztanowiec zwyczajny w miejscowości Góra w gminie Stara Kiszewa – brak uchwały zniesienia rady gminy
 - **brak fizycznie około 30 drzew** w alei na terenie gminy Nowe, woj. kujawsko-pomorskie
 - **brak aktualnego położenia około 30 drzew** pomników przyrody na terenie miasta Jawor woj. dolnośląskie – niemal wszystkich jak nie wszystkich z jego terenu: aktualne położenia wypadają w obrysach chodników, jezdni ulic, domów, przybudówek, po przeciwległych stronach ulic itp., itd.
- Zaznaczam że są to przykłady. Pełna lista jest obszerniejsza. Co chwile dochodzą kolejne przykłady.

Brak oznakowanie lub znajdowanie się pomnika przyrody w innej lokalizacji niż ta wskazana w CRFOP może powodować potraktowanie obiektu chronionego jak np. zwykłe drzewo i jego usunięcie przy np. inwestycjach drogowych lub budowlanych bez wymaganego zgłoszenia gminie i RDOS.

Brak fizycznie pomnika przyrody i nie uwzględnienie faktu tego w postaci aktualizacji danych w CRFOP jest już w pewnym sensie łamaniem praw obywateli, które przysługują im na podstawie Konstytucji RP Art. 74. Pkt3. Każdy ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska. Zakres informacji został szczegółowo określony w Rozporządzeniu Ministra Środowiska o Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody z 11 września 2012 roku. Centralny Rejestr stworzony również po to aby wszystkie informacje były w jednym miejscu i żeby pracownicy gminy nie marnowali swojego czasu na pojedyncze, indywidualne wyszukiwanie brakujących informacji i wysyłaniu ich obywatelom poprzez odpowiedzi na poszczególne zapytania i wnioski.

Ponadto brak fizycznie drzewa – pomnika przyrody w terenie, a nie uwzględnianie tego w sprawozdaniu SG-01 do GUS – czyli bezkrytyczne przepisywanie danych z lat ubiegłych - w jakimś sensie niesie już odpowiedzialność karną. „Kto wbrew obowiązкови odmawia wykonania obowiązku statystycznego albo udzielenia informacji w spisie powszechnym lub innym badaniu statystycznym, podlega grzywnie od 200 zł do 5000zł. W skrajnych przypadkach może być to nawet pozbawienie wolności do dwóch lat”

Zasady, o które wnoszę, są zgodne z ogólnymi przepisami o ochronie przyrody oraz zaleceniami Najwyższej Izby Kontroli z 2018 roku, która wskazała m.in. na konieczność dokumentowania działań ochronnych i kontroli stanu lokalnych form przyrody.

Zakończenie:

Petycja ta ma charakter praktyczny, nie generuje nadmiernych kosztów ani obciążeń administracyjnych. Jej realizacja polega po odpowiednim przygotowaniu — na odwiedzeniu pomników przyrody i poświęceniu dosłownie około 1 minuty dla każdego obiektu na ogólną ocenę i zrobienie zapisów. Czynność ta może być dokonywana przy realizacji innych czynności lub zadań lub przejazdem. Jej wdrożenie jest wyrazem rzeczywistej troski o przyrodę, a nie tylko minimalnego formalnego wypełniania obowiązków.

Przykładowa tabela znajduje się poniżej.

Wzór – Przykład Formularza - Raportu okresowej kontroli pomników przyrody 2025 .

Wzór zawiera kilka przykładów pomników przyrody z Państwa Gminy – resztę danych proszę uzupełnić wg własnego uznania i wygody identyfikacji obiektów oraz prezentacji danych.

Pomnik / drzewo / miejsce / opis	Oznakowanie	Porządek/ Uwagi /Stan zdrowotny	Data / podpis
Dąb szypułkowy, Maciejewo, przy przystanku PL.ZIPOP.1393.PP.3204033.419	? Brak danych		23.09.2025 D.M.
Dąb szypułkowy, Maszewo, opis wskazuje „Przy kościele, obok Urzędu Gminy” lokalizacja w karcie w CRFOP wskazuje umiejscowienie obok kościoła z przeciwnej strony od Urzędu Gminy PL.ZIPOP.1393.PP.3204033.420	? Brak danych	Lokalizacja lub/i opis do weryfikacji i do korekty	23.09.2025 D.M.
Dąb szypułkowy, obr ew. Darż, oddz leśn. 558A PL.ZIPOP.1393.PP.3204033.3255	? Brak danych		23.09.2025 D.M.
Dąb szypułkowy, Park Lechickiego, Jarosławki Biały Wilk PL.ZIPOP.1393.PP.3204033.3577	? Brak danych		23.09.2025 D.M.
bluszcz pospolity rośnie na terenie Parku Lechickiego w Jarosławkach na działce nr 157 obręb Jarosławki. PL.ZIPOP.1393.PP.3204033.3578	? Brak danych		23.09.2025 D.M.
... itd			

Itđ. Zalecane jest sprawdzenie wszystkich pozostałych informacji w CRFOP i ich zgodność ze stanem faktycznym w terenie.

Jeżeli w powyższej tabeli występują jakiegokolwiek błędy oznaczać to może, że ochrona tychże cennych przyrodniczo obiektów jest albo niewłaściwa albo prawdopodobnie tej ochrony może nie być... Jest to dowód na to, że wprowadzenie obydwóch punktów niniejszej petycji jest uzasadnione. Zapobiegają one wystąpieniu takich sytuacji w przyszłości – czyli zapewnią ochronę cennych przyrodniczo obiektów.

Możecie Państwo zastosować inny wzór formularza, aczkolwiek ważne jest to aby były na nim informacje o porządku wokół, stanie oznakowania, stanie zdrowotnym lub innych uwagach dotyczących wykonania niezbędnych prac w celu ochrony pomników przyrody.

W przypadku ewentualnego nie uwzględniania tej części petycji uprzejmie proszę o przekonanie mnie w uzasadnieniu, że Państwo jako Rada posiadacie zawsze aktualną i rzetelną wiedzę, na temat **faktycznego** stanu ochrony pomników przyrody realizowaną przez nadzorowany przez Was organ wykonawczy na przykładzie **konkretnych** przykładów. Możecie przykładowo podać dokładny miesiąc i rok ostatniego sprawdzenia

kompletności oznakowania pomników przyrody w ramach aktualnych przepisów ustawy o informacji publicznej oraz ustawy o ochronie środowiska.

Wnoszę o uwzględnienie opisanych postulatów w działaniach Gminy.

Z poważaniem

Poniżej znajduje się w miarę kompletna, ciągle powiększająca się, lista gmin, które już ustanowiły uchwały „w sprawie pomników przyrody” i oficjalnie przejęły zarządzanie pomnikami przyrody na swoim terenie aktami prawa miejscowego:

Sienno, Sokołów Podlaski m., Raszyn, Wodynie, Szydłowiec, Warszawa,
 Blizanów, Koźminek, Kłeco, Grodziec, Krotoszyn, Zduny, Włoszakowice, Dopiewo,
 Kleszczewo, Suchy Las, Zagórz, Śrem, Małanów, Turek wiejska, Małanów, Gołańcz,
 Drelów, Międzyrzecz Podl. miej., Józefów, Lublin, Kłoczew, Tomaszów Lubelski
 miejska, Tomaszów Lubelski wiejska,
 Czychów, Skawina, Zabierzów, Dobra, Korzenna, Stary Sącz, Polanka Wielka,
 Zakopane, Wadowice,
 Brzeziny miejska, Kutno wiejska, Sędziejowice, Łódź, Poświętne, Rząśnia,
 Aleksandrów, Rozprza, Piotrków Trybunalski, Wartkowie, Radomsko miejska, Rawa
 Mazowiecka, Sieradz miejska, Skierniewice wiejska, Tomaszów Mazowiecki wiejska,
 Tomaszów Mazowiecki miejska, Pątnów, Wieruszów, Zapolice, Ozorków miejska,
 Ozorków wiejska, Stryków,
 Brzozów, Chorkówka, Kuryłówka, Jeżowe, Fredpol, Stubno, Głogów Małopolski,
 Bestwina, Dębówiec, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Pyskowice, Rudziniec, Jaworzno,
 Kuźnia Raciborska, Tarnowskie Góry, Markłowice, Rudyłtowy, Żory, Poczesna,
 Kołczygłowy, Cedry Wielkie, Kolbudy, Kościerzyna wiejska, Kwidzyn miejska, Nowy
 Dwór Gdański, Jastarnia, Pelplin.
 Iłowo-Osada, Krukłanki, Gołdap, Reszel, Janowo, Olecko, Świętajno, Barczewo,
 Bargłów Kościelny, Lipsk, Białystok, Bielsk Podlaski miejska, Boćki, Wąsosz, Kolno
 wiejska, Krasnopol, Mielnik, Siemiatycze miejska, Mońki,
 Jędrzejów, Słupia, Kielce, Piekoszów, Zagnańsk, Działoszyce, Złota, Koprzywnica,
 Sandomierz, Skarżysko-Kamienna wiejska, Bogoria, Sędziszów,
 Bolesławiec wiejska, Karpacz, Leśna, Oława miejska, Radwanice, Wińsko, Długoleka,
 Bogatynia, Świerzawa, Bielawa,
 Czaplinek, Dobra, Sławno miejska, Suchań,
Deszczno, Lubrza, Szlichtyngowa, Niegosławice,
 Bartniczka, Brodnia miejska, Koronowo, Golub-Dobrzyń wiejska, Nakło nad Notecią,
 Szubin, Pruszcz, **Świecie**, Czernikowo, **Bydgoszcz** – w 2014 r. (!), Zbiczno, Wielka
 Nieszawka, Białe-Błota, Waganiec, Wielgie, Skrwilno, Zakrzewo, Bobrowo
 Po wstępnym zebraniu odpowiedzi na mój apel na chwilę obecną mogę
 udokumentować, że na terenie województwa **kujawsko-pomorskiego ponad 90% gmin**
MA lub ZADEKLAROWAŁO POSIADANIE prawa miejscowego zgodnego z ustawą o
 ochronie przyrody w zakresie sprawującego nadzór nad pomnikami przyrody.

Dodatek 1.

Oto 10 korzyści dla władz gminy po realizacji punktu 1 petycji:

1. Zgodność z obowiązującym prawem – eliminacja ryzyka prawnego

Wprowadzenie zmian pozwoli gminie uregulować prawo miejscowe w sposób zgodny z obowiązującymi ustawami (w szczególności ustawą o ochronie przyrody z 2004 r. i ustawą kompetencyjną z 2009 r.). Dzięki temu władze gminy zyskają pewność prawną i unikną odpowiedzialności administracyjnej lub finansowej za ewentualne zaniedbania lub nieprawidłowości.

2. Realizacja zaleceń Najwyższej Izby Kontroli

Dostosowanie prawa miejscowego będzie bezpośrednią odpowiedzią na wyniki kontroli NIK z 2018 roku oraz zawarte w nich zalecenia. Gmina pokaże tym samym, że działa zgodnie z dobrymi praktykami zarządzania i bierze odpowiedzialność za lokalne formy ochrony przyrody.

3. Wzmocnienie prestiżu i wizerunku gminy

Gmina, która wprowadza zgodne z prawem i aktualne regulacje, buduje swój wizerunek jako odpowiedzialnego, świadomego i ekologicznie zaangażowanego samorządu. To może pozytywnie wpłynąć na postrzeganie gminy przez mieszkańców, inwestorów i instytucje zewnętrzne.

4. Uporządkowanie kompetencji i uniknięcie nieporozumień

Wskazanie jednoznacznego zarządzającego pomnikami przyrody zakończy lata nieporozumień i błędnych interpretacji – np. fałszywego przypisywania odpowiedzialności Lasom Państwowym, wojewodom czy osobom prywatnym. To znacznie uprości zarządzanie i pozwoli na efektywne podejmowanie decyzji.

5. Możliwość skuteczniejszego pozyskiwania środków zewnętrznych

Gminy posiadające uporządkowany stan prawny lokalnych form ochrony przyrody mają większe szanse na otrzymanie dofinansowań np. z funduszy krajowych, unijnych lub ekologicznych (np. WFOŚiGW, NFOŚiGW). Jasne wskazanie zarządzającego jest często wymogiem formalnym.

6. Poprawa stanu faktycznego pomników przyrody

Przy okazji wprowadzania zmian możliwa będzie aktualizacja danych w CRFOP, dokonanie przeglądu stanu zdrowotnego pomników, ich oznakowania, poprawności lokalizacji, stanu obiektów grupowych itp. To szansa na realną poprawę ich ochrony i estetyki przestrzeni publicznej.

7. Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców

Nowa uchwała może zawierać nadane nazwy pomnikom przyrody oraz opisy ich wartości przyrodniczej. To znakomita okazja do edukacji mieszkańców, rozbudzenia lokalnej dumy i zaangażowania społeczności w ochronę dziedzictwa przyrodniczego.

8. Ułatwienie współpracy z GDOŚ i RDOŚ

Dostosowanie aktów prawa miejscowego do obowiązujących przepisów uprości komunikację z Generalną i Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska, a także przyspieszy procedury aktualizacyjne i uzgodnieniowe wymagane przez CRFOP.

9. Lepsze zarządzanie przestrzenią gminy

Uregulowanie statusu pomników przyrody wpisuje się w realizację zadań własnych gminy z zakresu ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami i ochrony środowiska. To element szerszego procesu planowania i rozwoju gminy zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju.

10. Minimalne koszty – maksymalne korzyści

Przygotowanie uchwały na wzór sprawdzonych przykładów z innych gmin (np. Świecie, Kościerzyna, Pelpin) nie wymaga dużych nakładów finansowych, a przynosi szereg wymiernych korzyści administracyjnych, prawnych, środowiskowych i wizerunkowych.

Dodatek 2

Korzyści dla Władz Gminy po realizacji punktu 2 petycji:

1. Spełnienie obowiązków ustawowych

Gmina realizuje wymagania ustaw o ochronie przyrody, prawie ochrony środowiska oraz sprawozdawczości do GUS – ogranicza to ryzyko zarzutów o niedopełnienie obowiązków.

2. Minimalizacja ryzyka odpowiedzialności prawnej

Brak aktualnych danych o pomnikach może skutkować konsekwencjami prawnymi – także finansowymi lub karnymi – dla organu wykonawczego.

3. Poprawa jakości danych urzędowych (CRFOP, GUS)

Uporządkowana ewidencja chronionych obiektów umożliwia rzetelne raportowanie i planowanie, chroni urząd przed błędami w dokumentacji.

4. Lepsze przygotowanie do kontroli (NIK, RDOŚ, WIOŚ)

Regularne, udokumentowane przeglądy stanowią dowód należytego zarządzania i mogą ograniczyć negatywne skutki ewentualnych kontroli.

5. Unikanie niepotrzebnych kosztów interwencyjnych

Wczesne wykrycie zagrożeń (np. zamieranie drzew, złamane konary) pozwala uniknąć kosztownych interwencji lub odszkodowań.

6. Zwiększenie szans na pozyskanie dotacji i grantów

Aktywna, udokumentowana ochrona przyrody zwiększa wiarygodność gminy jako beneficjenta środków zewnętrznych.

7. Skuteczniejsze planowanie inwestycji i zagospodarowania przestrzennego

Znajomość lokalizacji i stanu pomników ogranicza ryzyko kolizji inwestycji z obiektami chronionymi, co ułatwia procedury i skraca czas realizacji.

8. Możliwość włączenia przeglądów do obowiązków już istniejących pracowników

Przeglądy można realizować niskim kosztem, bez konieczności tworzenia nowych etatów czy dużych wydatków przy okazji realizacji innych obowiązków lub wyjazdów.

9. Zwiększenie zaufania mieszkańców do władz gminy

Realne działania ochronne, widoczne w przestrzeni publicznej, są pozytywnie odbierane przez społeczność lokalną.

10. Ochrona interesu publicznego

Przeciwdziałanie przypadkowemu usunięciu pomników (np. przy inwestycjach drogowych) to ochrona dobra wspólnego i unikanie sporów z mieszkańcami.

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Bydgoszcz, dnia 5 lipca 2024 r.

Poz. 4223

Podpisany przez:
Beata Łukaszewska
Data: 05.07.2024 16:42:42

UCHWAŁA NR 44/24 RADY MIEJSKIEJ W ŚWIECIU

z dnia 27 czerwca 2024 r.

uchwała w sprawie aktualizacji stanu prawnego oraz ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie Gminy Świecie

Na podstawie art. 44 ust. 1, 2 i 3a oraz art. 45 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 6, 11 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890 oraz z 2022 r. poz. 2375), rozporządzenia ministra środowiska z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody (Dz.U. z 2017 r. poz. 2300), po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Na terenie Gminy Świecie pozostają pomniki przyrody, których nazwy oraz położenie wymienione zostały w załączniku nr 1 do niniejszej Uchwały.

2. Pomniki przyrody położone na terenie Gminy Świecie, których status podlega aktualizacji na mocy niniejszej uchwały, stanowią okazałych rozmiarów drzewa, głązy narzutowe oraz ciekły wodne.

§ 2. Ustanawia się pomnikami przyrody drzewa wymienione w załączniku nr 2 do Uchwały.

§ 3. Nadzór nad pomnikami przyrody sprawuje Burmistrz Świecia.

§ 4. 1. Szczególnym celem ochrony pomników przyrody, o których mowa w § 1 i § 2 jest zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych, naukowych, historycznych i kulturowych, a także szczególnych cech osobniczych, takich jak rozmiar i wiek dla danego gatunku.

2. W stosunku do pomników przyrody, o których mowa w § 1 i § 2 w ramach czynnej ochrony, ustala się:

- 1) obowiązek stałego monitorowania i utrzymywania stanu właściwego, wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych i zabezpieczających oraz realizacji celów ochrony;
- 2) obowiązek stałego monitorowania oznakowania i uzupełnianie jego braków;
- 3) ochronę drzew w obszarze obejmującym zasięg korony i systemu korzeniowego nie mniejszym niż w promieniu 15 metrów od zewnętrznej krawędzi pnia drzewa.

3. Zadania, o których mowa w ust. 2 należą do obowiązków sprawującego nadzór nad pomnikami przyrody.

§ 5. W stosunku do pomników przyrody, o których mowa w § 1 i § 2 wprowadza się następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;

- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 6) umieszczania tablic reklamowych.

§ 6. Uchwała była poprzedzona następującymi aktami prawnymi:

- 1) Rozporządzenie Nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dnia 29 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego, Dz. Urz. Woj. Bydg. z 29.03.1996 r., nr 6, poz. 30;
- 2) Rozporządzenie Nr 36 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 lutego 1995 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego, Dz. Urz. Woj. Bydg. z 22.02.1995 r., nr 3, poz. 11;
- 3) Rozporządzenie Nr 305/93 Wojewody Bydgoskiego z dnia 26 października 1993 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego, Dz. Urz. Woj. Bydg. z 16.12.1994 r., nr 20, poz. 316;
- 4) Rozporządzenie Nr 18/92 Wojewody Bydgoskiego z dnia 8 czerwca 1992 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego, Dz. Urz. Woj. Bydg. z 22.07.1992 r., nr 8, poz. 124;
- 5) Rozporządzenie Nr 11/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 1 lipca 1991 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego, Dz. Urz. Woj. Bydg. z 30.07.1991 r., nr 15, poz. 120;
- 6) Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Bydgoszczy, Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Bydgoszczy z 15.05.1956 r., nr 5, poz. 19;
- 7) Komunikat Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy w sprawie uznania za pomniki przyrody, Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Bydgoszczy z 01.05.1955 r., nr 4, poz. 17;
- 8) Zarządzenie Nr 1/89 Wojewody Bydgoskiego z dnia 2 stycznia 1989r. W sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego, Dz. Urz. Woj. Bydg. z 31.01.1989 r., nr 1, poz. 13;
- 9) Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Bydgoszczy, Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Bydgoszczy;
- 10) Zarządzenie Nr 1/89 Wojewody Bydgoskiego z dnia 2 stycznia 1989r. W sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody na terenie województwa bydgoskiego, Dz. Urz. Woj. Bydg. z 31.01.1989 r., nr 1, poz. 13;
- 11) Komunikat Nr 1/70 Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody Wydziału Rolnictwa i Leśnictwa Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy z dnia 31 lipca 1970r. w sprawie uznania za pomniki przyrody tworów przyrody w woj. bydgoskim. (Dz. Urz. WRN w Bydgoszczy), Dz. Urz. Woj. Rady Narodowej w Bydgoszczy z 10.09.1970 r., nr 20, poz. 208.

§ 7. Tracą moc:

- 1) Uchwała Nr 122/08 Rady Miejskiej w Świeciu z dnia 28 lutego 2008 r. w sprawie uznania drzewa za pomnik przyrody (Dz. Urz. Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 04 kwietnia 2008 r., poz. 838);
- 2) Uchwała Nr 205/04 Rady Miejskiej w Świeciu z dnia 1 kwietnia 2004 r. w sprawie uznania drzewa za pomnik przyrody (Dz. Urz. Województwa Kujawsko-Pomorskiego z 23 kwietnia 2004 r., poz. 838).

§ 8. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Świecia.

§ 9. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Jerzy Wójcik

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr 44/24
Rady Miejskiej w Świeciu
z dnia 27 czerwca 2024 r.

Istniejące pomniki przyrody na terenie gminy Świecie

Lp.	Nr karty ewidencyjnej	Nr rejestru wojewódzkiego	Kod INSPIRE	Miejscowość	Nr działki ewidencyjnej	Współrzędne geograficzne	Opis lokalizacji	Gatunek/rodzaj	Obwód (cm)	Uwagi
1	56	1406	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1946	Drozdo	24	53° 24' 34" N; 18° 19' 33" E	Na cmentarzu poewangelickim, przy południowo-wschodniej krawędzi.	Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i>	392	Posusz drobny i gruby w koronie, widoczne owocniki grzybów na pniu, listwa mrozowa i ślady wypróchnień
2	41	649	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1980	Dworzysko	35/2	53° 22' 31" N; 18° 20' 27" E	Wschodnia część cmentarza poewangelickiego w miejscowości Dworzysko.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	403	Nieznaczny ubytek kory pnia u podstawy, widoczny posusz drobny w koronie.
3	42	694		Dworzysko	35/2	53° 22' 31" N; 18° 20' 28" E	Wschodnia część cmentarza poewangelickiego w miejscowości Dworzysko.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	450	Korona jednostronna, z widocznym posuszem grubym. Ubytki kory i wypieluchienia pnia u podstawy.
4	44	855	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1953	Dworzysko	84/1	53° 22' 38" N; 18° 20' 58" E	W obrębie nieruchomości Dworzysko 11, na południe od zabudowań gospodarczych	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	361	brak
5	45	854	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1970	Dworzysko	81/4	53° 22' 37" N; 18° 20' 56" E	Przy drodze gruntowej prowadzącej w kierunku pól uprawnych, między nieruchomościami Dworzysko 11, a Dworzysko 15.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	383	Widoczny posusz drobny w koronie.
6	46	854		Dworzysko	76	53° 22' 36" N; 18° 20' 53" E	W obrębie nieruchomości Dworzysko 15, na wschód od zabudowań	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	478	Drzewo posiada kilka przewodników. Widoczny posusz drobny w koronie i znaczne wypróchnienie u podstawy pnia.
7	47	1286	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1971	Dworzysko	75/1	53° 22' 40" N; 18° 20' 48" E	Przy drodze dojazdowej do nieruchomości Dworzysko 13.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	539	Drzewo posiada dwa przewodniki. Na pniu widoczne są ślady rozłamywania się go. Oba przewodniki spięte są prowizorycznie za pomocą pasów transportowych.
8	91	855		Dworzysko	75/1	53° 22' 39" N; 18° 20' 50" E	Przy drodze dojazdowej do nieruchomości Dworzysko 13.	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	395	Oznakowanie, usunięcie jemieli, usunięcie suchych konarów
9	92	855		Dworzysko	75/1	53° 22' 39" N; 18° 20' 49" E	Przy drodze dojazdowej do nieruchomości Dworzysko 13.	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	422	Oznakowanie, usunięcie jemieli, usunięcie suchych konarów
10	48	1285	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1951	Dworzysko	21	53° 23' 16" N; 18° 19' 11" E	Przy torach kolejowych pomiędzy stacjami Parlin i Terespol Pomorski, w pobliżu nieczynnego przejazdu kolejowego między miejscowościami Dworzysko, a Pojedno.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	457	Widoczny posusz gruby w koronie. Drzewo posiada dwa przewodniki, na jednym z nich widoczne owocniki grzybów. Istnieje duże ryzyko rozłamania się drzewa.
11	4n	1134	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1963	Dworzysko	47/4	53° 22' 39" N; 18° 20' 07" E	Źródło nazwane "diabelska dziura". Między stawami rybnymi.	Źródło	n.d.	

12	99	1292	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1956	Zurawia Kepa	2372	53°23'14"N 18°26'13"E	Naprzeciwko nieruchomości pod adresem Głogówka Królewskie 46E	Topola biała - Populus alba L.	676	Oznakowanie
13	33	1407	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1947	Gruźno	2146	53° 20' 54" N; 18° 18' 39" E	Na południe od kościoła, między kościołem, a parkingiem.	Jesion wyniośle - Fraxinus excelsior	342	Nieznaczny posusz drobny w koronie, znaczące zgrubienie pnia u podstawy
14	34	856	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1972	Gruźno	273/2	53° 20' 53" N; 18° 18' 47" E	Na środku placu przy remizie OSP Gruźno.	Dąb szypułkowy - Quercus robur	358	Brak
15	5	1130	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1960	Morsk	19/26	53° 25' 26" N; 18° 29' 09" E	W parku dworskim, przy przewróconym fragmentie ogrodzenia, naprzeciwko zabudowań mieszkalnych przy drodze prowadzącej do założenia dworskiego.	Wiąz szypułkowy - Ulmus laevis	334	Szybo korzeniowa częściowo przykryta gruzem. Nieznaczne ubytki węglane u podstawy pnia.
16	6	1130		Morsk	19/26	53° 25' 27" N; 18° 29' 08" E	W parku dworskim, przy murze od strony drogi dojazdowej.	Dąb szypułkowy - Quercus robur	392	Znaczny posusz gruby w koronie, ryzyko odlamywanie się dużych konarów
17	7	1130		Morsk	19/26	53° 25' 54" N; 18° 29' 09" E	W parku dworskim, przy murze od strony drogi dojazdowej.	Wiąz szypułkowy - Ulmus laevis	n.d.	Drzewo martwe, przewrócone.
18	8	1130		Morsk	19/26	53° 25' 26" N; 18° 29' 06" E	W parku dworskim, przy murze od strony drogi dojazdowej.	Dąb szypułkowy - Quercus robur	331	Widoczny posusz drobny.
19	9	1130		Morsk	19/26	53° 25' 28" N; 18° 29' 05" E	W parku dworskim, w północno-zachodnim rogu.	Dąb szypułkowy - Quercus robur	351	Znaczny posusz gruby w koronie, rozległa blizna po uderzeniu pioruna.
20	32	1288	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1957	Niedźwiedź	62	53° 22' 00" N; 18° 23' 40" E	Na skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej 245 z drogą gminną prowadzącą w stronę miejscowości Niedźwiedź.	Dąb szypułkowy - Quercus robur	368	Ślad po ołamanych konarze.
21	13	701	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1987	Polski Konopat	20	53° 25' 22" N; 18° 20' 57" E	Przy drodze gruntowej równoległej do drogi wojewódzkiej 240 Świecie – Tuchola. Jadąc od strony Świecia należy skręcić w prawo na wysokości ul. Szkolnej w Tępspołu Pomorskim, a następnie po przejechaniu ok. 400 m. skręcić ponownie w prawo w drogę gruntową. Drzewo znajduje się ok. 150 m od skrzyżowania, po lewej stronie drogi.	Lipa drobnolistna - Tilia cordata	431	Drzewo martwe, z licznymi śladami zasiedlenia przez jemięślę pospolitą.
22	14	702	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1988	Polski Konopat	17/3	53° 25' 24" N; 18° 20' 50" E	Przy drodze asfaltowej prostopadłej do drogi wojewódzkiej 240 Świecie – Tuchola. Jadąc od strony Świecia należy skręcić w prawo na wysokości ul. Szkolnej w	Dąb szypułkowy - Quercus robur	392	Drzewo rośnie bardzo blisko drogi, w koronie widoczny jest nieznaczny posusz drobny.

							Terespół Pomorskim, a następnie przejechać ok 400 m. Drzewo znajduje się po prawej stronie drogi, kilkanaście metrów za skrzyżowaniem z drogą gruntową.			
23	15	n.d.	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1948	Polski Konopat	381/4	53° 25' 51'' N; 18° 21' 01'' E	W parku dworskim, na wschód od zabudowań	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	405	Bardzo znaczący posusz, odlamany duży konar, widoczne owocniki grzybów. Drzewo rośnie na terenie prywatnym, uzyskano zgodę właściciela na wejście i wykonanie czynności pomiarowych oraz dokumentacji fotograficznej. Właściciel nieruchomości nie wykazał zainteresowania usunięciem drzewa
24	16	n.d.		Polski Konopat	381/4	53° 25' 51'' N; 18° 20' 60'' E	W parku dworskim, na wschód od zabudowań	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	420	Widoczny posusz gruby w koronie, pęknięcia i wypróchnienia pnia u podstawy. Drzewo rośnie na terenie prywatnym, uzyskano zgodę właściciela na wejście i wykonanie czynności pomiarowych oraz dokumentacji fotograficznej. Właściciel nieruchomości nie wykazał zainteresowania usunięciem drzewa
25	95	n.d.	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1950	Polski Konopat	381/4	53° 25' 52'' N; 18° 20' 60'' E	W parku dworskim, na wschód od zabudowań	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	400	Widoczny posusz gruby w koronie, pęknięcia i wypróchnienia pnia u podstawy. Drzewo rośnie na terenie prywatnym
26	96	n.d.		Polski Konopat	381/4	53° 25' 52'' N; 18° 20' 60'' E	W parku dworskim, na wschód od zabudowań	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	418	Widoczny posusz gruby w koronie, pęknięcia i wypróchnienia pnia u podstawy. Drzewo rośnie na terenie prywatnym
27	97	n.d.		Polski Konopat	381/4	53° 25' 52'' N; 18° 20' 57'' E	W parku dworskim, na wschód od zabudowań	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	330	Widoczny posusz gruby w koronie, pęknięcia i wypróchnienia pnia u podstawy. Drzewo rośnie na terenie prywatnym
28	78	696	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1982	Sartowice	11/16	53° 25' 51'' N; 18° 33' 22'' E	W parku dworskim, na wschód od wejścia przez plac zabaw	Dąb bezszypułkowy - <i>Quercus petraea</i>	444	Drzewo nazwane „Graf Schwerin”. Polamane konary, posusz gruby w koronie. Niewłaściciel wykonanie wiązanie drzewa grozi złamaniem głównego przewodnika. Drzewo we wcześniejszych opracowaniach błędnie oznaczane jako dąb szypułkowy. Drzewo cenne przyrodniczo i kulturowo – stanowi część zabytkowego założenia zieleni przy pałacu w Sartowicach
29	79	696		Sartowice	11/16	53° 25' 51'' N; 18° 33' 22'' E	W parku dworskim, na wschód od wejścia przez plac zabaw	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	377	Liczne pęknięcia i wypróchnienia pnia. Drzewo cenne przyrodniczo i kulturowo – stanowi część zabytkowego założenia zieleni przy pałacu w Sartowicach
30	80	857	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1973	Sartowice	11/16	53° 25' 47'' N; 18° 33' 21'' E	W parku dworskim, 100 – 150 m na południe od placu zabaw	Buk zwyczajny - <i>Fagus sylvatica</i>	339	Pień silnie wypróchniały, złamany na wysokości ok 5 m, żywy jeden konar. Drzewo cenne przyrodniczo i kulturowo – stanowi część zabytkowego założenia zieleni przy pałacu w Sartowicach
31	81	857		Sartowice	11/16	53° 25' 47'' N; 18° 33' 21'' E	W parku dworskim, 100 – 150 m na południe od placu zabaw	Buk zwyczajny - <i>Fagus sylvatica</i>	339	Pień S-kształny, z widocznymi licznymi owocnikami grzybów. Drzewo cenne przyrodniczo i kulturowo – stanowi część zabytkowego założenia zieleni przy pałacu w Sartowicach

32	86	1287	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1952	Sartowice	11/16	53° 25' 51" N; 18° 33' 25" E	W parku dworskim, ok 200 m na wschód od placu zabaw.	Buk zwyczajny - <i>Fagus sylvatica</i> (odmiana czerwonołistna)	346	Brak uwag
33	82	1287		Sartowice	11/16	53° 25' 47" N; 18° 33' 16" E	W parku dworskim, ok 50 m na południe od ogródków działkowych.	Dąglezia zielona - <i>Pseudotsuga menziesii</i>	399	Brak uwag
34	83	1287		Sartowice	11/16	53° 25' 50" N; 18° 33' 21" E	W parku dworskim, ok 50 m na południe od placu zabaw	Modrzew polski - <i>Larix polonica</i>	252	Brak uwag
35	84	1287		Sartowice	11/16	53° 25' 50" N; 18° 33' 21" E	W parku dworskim, ok 50 m na południe od placu zabaw	Modrzew polski - <i>Larix polonica</i>	232	Brak uwag
36	85	1287		Sartowice	11/16	53° 25' 50" N; 18° 33' 21" E	W parku dworskim, ok 50 m na południowy wschód od placu zabaw.	Młotznik dwuklapowy - <i>Ginkgo biloba</i>	272	Brak uwag
37	11	1132	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1961	Skarszewo	72/1	53° 27' 29" N; 18° 25' 26" E	Na północ od budynku byłej szkoły, obecnie budynku mieszkalnego pod adresem Skarszewo 9.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	347	Korona drzewa jednostronna, przeciężona w stronę budynku mieszkalnego, znaczny ubytek kory pnia i wypróchnienie u podstawy od strony przeciwnej
38	12	1132		Skarszewo	3323/1	53° 27' 30" N; 18° 25' 23" E	W lesie, na północ od budynku byłej szkoły (obecnie budynek mieszkalny pod adresem Skarszewo 9, przy ścieżce leśnej).	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	393	Drzewo zamiera, bardzo ciężkie porośnięcie jeniola pospolitą. Zaleca się zniesienie statusu pomnika przyrody. Ze względów bezpieczeństwa – usunięcie gałęzi i konarów, ze względu na wartość przyrodniczą pozostawienie stojącego pnia do naturalnego rozpadu.
39	10	1131	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1959	Sulnowo	122/11	53° 25' 54" N; 18° 26' 24" E	W parku, bezpośrednio przy budynku pod adresem Sulnowo 53D	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	361	Drzewo zamiera, bardzo ciężkie porośnięcie jeniola pospolitą. Zaleca się zniesienie statusu pomnika przyrody. Ze względów bezpieczeństwa – usunięcie gałęzi i konarów, ze względu na wartość przyrodniczą i historyczną pozostawienie stojącego pnia do naturalnego rozpadu
40	100	1131		Sulnowo	122/11	53° 25' 54" N; 18° 26' 24" E	W parku, bezpośrednio przy budynku pod adresem Sulnowo 53D	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	317	
41	19	698	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1984	Świecie	233/28	53° 24' 25" N; 18° 26' 09" E	Przy skrzyżowaniu ul. Wojska Polskiego i ul. Zwirki i Wigury, przy parkingu centrum handlowego.	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	117	Drzewo nazwane „Fred”.
42	20	697	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1983	Świecie	990/6	53° 24' 34" N; 18° 26' 52" E	Na skwerze przy skrzyżowaniu ul. Wojska Polskiego z ul. Mickiewicza.	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	89+86	Drzewo nazwane „Ewa”.

43	21	697		Świecie	990/6	53° 24' 34'' N; 18° 26' 52'' E	Na skwerze przy skrzyżowaniu ul. Wojska Polskiego z ul. Mickiewicza.	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	112	Drzewo nazwane „Adam”.
44	23	862	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1975	Świecie	1258/3	53° 24' 25'' N; 18° 26' 46'' E	Teren przykościelny, niedaleko ogrodzenia od strony ul. Ogrodowej.	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	90+84	Brak uwag
45	24	699	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1985	Świecie	1259/6	53° 24' 24'' N; 18° 26' 44'' E	Park wyznaczony ul. Ogrodową, Wyzwolenia, Młyńska i Południową. Część parku od strony ul. Ogrodowej.	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	53	Drzewo nazwane „Cypisek”. Znaczny ubytek kory pnia, martwy jeden z dwóch przewodników, posusz grubły w korzenie. Drzewo koliduje z sąsiadującym, znacznie większym pomnikiem przyrody. Rozważać należy zdjęcie ochrony pomnikowej drzewu i usunięcie go, w celu poprawy stanu zdrowotnego sąsiadującego pomnika przyrody, rosnącego znacznie większe szanse na dalszy prawidłowy rozwój.
46	25	699		Świecie	1259/6	53° 24' 24'' N; 18° 26' 44'' E	Park wyznaczony ul. Ogrodową, Wyzwolenia, Młyńska i Południową. Część parku od strony ul. Ogrodowej.	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	71+63	Drzewo nazwane „Hanka”.
47	26	699		Świecie	1259/6	53° 24' 24'' N; 18° 26' 44'' E	Park wyznaczony ul. Ogrodową, Wyzwolenia, Młyńska i Południową. Część parku od strony ul. Ogrodowej.	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	95+91	Kolizja z innym pomnikiem przyrody
48	35	n.d.	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1965	Świecie	647/234	53° 24' 46'' N; 18° 26' 59'' E	Na terenie nieruchomości przy ul. Hallera 5, przy zejściu do piwnicy budynku	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	76	Nieznaczne ubytki kory pnia, drzewo pochylone
49	36	n.d.		Świecie	647/170	53° 24' 46'' N; 18° 26' 59'' E	Przy drodze asfaltowej, między nieruchomościami przy ul. Hallera 5, a Hallera 7.	Kasztanowiec zwyczajny - <i>Aesculus hippocastanum</i>	290	Drzewo rozgałęzia się na kilka przewodników, na różnych wysokościach. Kasztanowce są stosunkowo podatne na rozłamania, dlatego zaleca się zastosowanie specjalnych wiązań do drzew, by zminimalizować ryzyko.
50	37	n.d.		Świecie	647/170	53° 24' 46'' N; 18° 26' 58'' E	Przy drodze asfaltowej, między nieruchomościami przy ul. Hallera 5, a Hallera 7.	Kasztanowiec zwyczajny - <i>Aesculus hippocastanum</i>	306	Drzewo rozgałęzia się na kilka przewodników, na różnych wysokościach. Kasztanowce są stosunkowo podatne na rozłamania, dlatego zaleca się zastosowanie specjalnych wiązań do drzew, by zminimalizować ryzyko.
51	38	1291	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1958	Świecie	466/20	53° 24' 42'' N; 18° 26' 44'' E	Pas zieleni między amfiteatrem i blokiem mieszkalnym przy ul. Sienkiewicza 8	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	n.d.	Drzewo nazwane „Świętopełk”. Forma krzewiasta.
52	39	1291		Świecie	466/20	53° 24' 42'' N; 18° 26' 44'' E	Pas zieleni między amfiteatrem i blokiem mieszkalnym przy ul. Sienkiewicza 8	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	n.d.	Drzewo nazwane „Grzymisław”. Forma krzewiasta.
53	98	n.d.	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1974	Świecie	1225/1	53° 24' 27'' N; 18° 26' 49'' E	Zachodnia część cmentarza przy ul. Ogrodowej	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	49	
54	3n	858	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1964	Świecie	200/134	53° 24' 35,2'' N; 18° 25' 49,8'' E	Pomiędzy budynkami przy ulicy Jana Pawła II 7 i 9.	Głaz na trawniku	n.d.	Brak uwag

55	50	700	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1986	Świecie - Przechowo	240/1	53° 24' 09" N; 18° 24' 18" E	Na terenie S.P. nr 5, przy ogrodzeniu od strony rzeki Wdy.	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	103	Brak uwag
56	51	700		Świecie - Przechowo	240/1	53° 24' 09" N; 18° 24' 17" E	Na terenie S.P. nr 5, przy ogrodzeniu od strony rzeki Wdy.	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	102+62	Drzewo nazwane im. Pawła Padalko. Widoczne polamane konary i posusz grubych w koronie
57	52	700		Świecie - Przechowo	240/1	53° 24' 09" N; 18° 24' 17" E	Na terenie S.P. nr 5, przy ogrodzeniu od strony rzeki Wdy.	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	107	Martwy jeden z przewodników, ubytki kory pnia.
58	53	700		Świecie - Przechowo	240/1	53° 24' 09" N; 18° 24' 17" E	Na terenie S.P. nr 5, przy ogrodzeniu od strony rzeki Wdy.	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	119	Polamane konary, znaczny ubytek pnia u podstawy.
59	54	700		Świecie - Przechowo	240/1	53° 24' 09" N; 18° 24' 17" E	Na terenie S.P. nr 5, przy ogrodzeniu od strony rzeki Wdy.	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	82+31+29+24	Ubytki kory pnia, widoczny ślad po usuniętych jednym z przewodników
60	55	n.d.	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1945	Świecie - Przechowo	373/7	53° 24' 09" N; 18° 24' 09" E	W parku w sąsiedztwie S.P. nr 5, blisko zachodniego ogrodzenia szkoły.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	345	Drzewo nazwane „Jurek”. Liczny posusz drobny w koronie, widoczny posusz grubych.
61	1n	864	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1977	Świecie - Przechowo	292/4	53° 24' 12" N; 18° 24' 32" E	Przy wjeździe na parking od strony ul. Wojska Polskiego	głaz narzutowy	n.d.	Głaz nazwany „Głazem Świeckim”
62	2n	865	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1978	Świecie - Przechowo	373/7	53° 24' 05" N; 18° 24' 12" E	Na terenie skweru przy skrzyżowaniu ulic Wojska Polskiego i Tucholskiej	głaz narzutowy	n.d.	Pomnik Bohaterów Września 1939r
63	1	n.d.	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1944	Wiąg	13	53° 25' 55" N; 18° 31' 11" E	Na placu przed szkołą podstawową.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	279	„Jan Brzechwa”
64	3	703	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1989	Wiąg	6/36	53° 25' 55" N; 18° 31' 48" E	Pomiędzy budowaną drogą ekspresową S5, a równoległą do niej drogą techniczną	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	83+76	Widoczny ubytek kory jednego z pni. Uszkodzona barierka dookoła drzewa. Ze względu na znaczny rozmiar robót budowlanych wykonywanych przy budowie drogi ekspresowej S5, w bezpośrednim sąsiedztwie drzewa, jego stan zdrowotny należy na bieżąco monitorować.
65	4	703		Wiąg	6/36	53° 25' 55" N; 18° 31' 49" E	Pomiędzy budowaną drogą ekspresową S5, a równoległą do niej drogą techniczną	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	103+102	Uszkodzona barierka dookoła drzewa. Ze względu na znaczny rozmiar robót budowlanych wykonywanych przy budowie drogi ekspresowej S5, w bezpośrednim sąsiedztwie drzewa, jego stan zdrowotny należy na bieżąco monitorować.
66	49	965	PL.ZIPOP.1393.PP.0414093.1981	Wielki Konopat	53	53° 22' 59" N; 18° 21' 22" E	Za stacją paliw w Wielkim Konopacie (skrzyżowanie ul. Papierników i ul. Bydgoskiej).	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	620	Pomnik przyrody o największym obwodzie pnia w Gminie Świecie. Widoczny posusz drobny w koronie i ślady wypielnięcia wewnątrz pnia

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr 44/24

Rady Miejskiej w Świeciu

z dnia 27 czerwca 2024 r.

Nowe pomniki przyrody na terenie gminy Świecie

Lp.	Nr karty ewidencyjnej	Nr rejestru wojewódzkiego	Kod INSPIRE	Miejscowość	Nr działki ewidencyjnej	Współrzędne geograficzne	Opis lokalizacji	Gatunek/rodzaj	Obwód (cm)	Uwagi
1	2	n.d.	brak	Olęgowko Królewskie	72/1	53° 22' 45" N, 18° 26' 31" E	W międzywala, nad brzegiem rzeki Wisły, przy drodze gruntowej prowadzącej na pola.	Dąb bezszypułkowy - <i>Quercus petraea</i> (Matt.) Liebl.	468	Drzewo rośnie na działce stanowiącej własność prywatną, na terenie Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego, w pobliżu koryta rzeki Wisły. Posiada tabliczkę informacyjną o statusie pomnika - nie znajduje się w żadnym dotychczasowym spisie pomników.
2	68	1133	brak	Zurawia Kępa	2356	53°23'04"N 18°26'21"E	Krzew rosnący przy północnym skraju nieruchomości	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	forma krzewiasta	Oznakowanie
3	69	1133		Zurawia Kępa	2356	53°23'03"N 18°26'22"E	Krzew rosnący przy północnym skraju nieruchomości	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	forma krzewiasta	Oznakowanie
4	70	1133		Zurawia Kępa	2356	53°23'03"N 18°26'22"E	Krzew rosnący przy północnym skraju nieruchomości	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	forma krzewiasta	Oznakowanie
5	71	1133		Zurawia Kępa	2356	53°23'03"N 18°26'22"E	Przy wschodniej elewacji budynku gospodarczego znajdującego się na wschód od zabudowań mieszkalnych	Zywotnik Zachodni - <i>Thuja occidentalis</i>	130	Oznakowanie
6	72	1133		Zurawia Kępa	2356	53°23'03"N 18°26'21"E	Na wschód od budynku mieszkalnego, po południowej stronie drogi prowadzącej przy jego południowej elewacji	Zywotnik Zachodni - <i>Thuja occidentalis</i>	93	Oznakowanie
7	73	1133		Zurawia Kępa	2356	53°23'03"N 18°26'21"E	Na wschód od budynku mieszkalnego, po południowej stronie drogi prowadzącej przy jego południowej elewacji	Zywotnik Zachodni - <i>Thuja occidentalis</i>	104	Oznakowanie
8	74	1133		Zurawia Kępa	2356	53°23'03"N 18°26'21"E	Na trawniku znajdującym się na południowy wschód od budynku mieszkalnego	Zywotnik Zachodni - <i>Thuja occidentalis</i>	125	Oznakowanie
9	75	1133		Zurawia Kępa	2356	53°23'02"N 18°26'21"E	Na trawniku znajdującym się na południowy wschód od budynku mieszkalnego	Zywotnik Zachodni - <i>Thuja occidentalis</i>	98	Oznakowanie
10	76	1133		Zurawia Kępa	2356	53°23'02"N 18°26'21"E	Na trawniku znajdującym się na południowy wschód od budynku mieszkalnego	Zywotnik Zachodni - <i>Thuja occidentalis</i>	87	Oznakowanie
11	77	696	brak	Sartowice	11/16	53° 25' 31" N, 18° 33' 19" E	W parku dworskim, przy placu zabaw	Jesion wyniośle - <i>Fraxinus excelsior</i>	535+325	Drzewo martwe, usunięte oba przewodniki, pozostawiony pień w formie tzw. Świadka. Zaleca się zniszczenie ochrony pomnikowej i pozostawienie drzewa do naturalnego rozpadu
12	17	n.d.	brak	Świecie	75/1	53° 24' 24" N, 18° 25' 26" E	Przy skrzyżowaniu ul. Poderewskiego z ul. Curie-Skłodowskiej.	Platan klonolistny - <i>Platanus hispanica</i>	212	Drzewo nazwane „Małgasia”. Bardzo bliskie sąsiedztwo innego drzewa pomnikowego
13	18	n.d.		Świecie	75/1	53° 24' 24" N, 18° 25' 26" E	Przy skrzyżowaniu ul. Poderewskiego z ul. Curie-Skłodowskiej.	Platan klonolistny - <i>Platanus hispanica</i>	269	Drzewo nazwane „Jas”. Bardzo bliskie sąsiedztwo innego drzewa pomnikowego.
14	22	861	brak	Świecie	1225/1	53° 24' 28" N, 18° 26' 56" E	Cmentarz przy ul. Mickiewicza. Bezpośrednio przy murze od strony ul. Mickiewicza, nieopodal muru od strony ul. Ogrodowej.	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	86	Brak uwag
15	27	863	brak	Świecie	1257/9	53° 24' 26" N, 18° 26' 43" E	Plac na terenie nieruchomości przy ul. Ogrodowej 2 (obecnie plebania).	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	n.d.	Forma krzewiasta

16	28	863		Świecie	1257/9	53° 24' 26" N; 18° 26' 43" E	Plac na terenie nieruchomości przy ul. Ogrodowej 2 (obecnie plebania).	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	n.d.	Forma krzewiasta
17	29	863		Świecie	1257/9	53° 24' 26" N; 18° 26' 43" E	Plac na terenie nieruchomości przy ul. Ogrodowej 2 (obecnie plebania).	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	n.d.	Forma krzewiasta
18	30	863		Świecie	1257/9	53° 24' 26" N; 18° 26' 43" E	Plac na terenie nieruchomości przy ul. Ogrodowej 2 (obecnie plebania).	Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	n.d.	Forma krzewiasta
19	57	860	brak	Świecie - Przechowo	442	53° 24' 33" N; 18° 23' 59" E	Przy drodze do cegielni.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	273	Widoczny posusz dotrąby w koronie, korona jednostronna.
20	58	860		Świecie - Przechowo	442	53° 24' 33" N; 18° 23' 59" E	Przy drodze do cegielni.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	278	Liczny posusz gruby w koronie.
21	59	860		Świecie - Przechowo	442	53° 24' 32" N; 18° 23' 58" E	Przy drodze do cegielni.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	421	Widoczny posusz drobny i gruby w koronie.
22	60	860		Świecie - Przechowo	442	53° 24' 32" N; 18° 23' 57" E	Przy drodze do cegielni.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	371	Liczny posusz gruby w koronie.
23	61	860		Świecie - Przechowo	442	53° 24' 31" N; 18° 23' 57" E	Przy drodze do cegielni.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	413	Widoczny posusz drobny i gruby w koronie.
24	62	860		Świecie - Przechowo	442	53° 24' 31" N; 18° 23' 57" E	Przy drodze do cegielni.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	372	Pień pochylony, korona jednostronna.
25	63	860		Świecie - Przechowo	442	53° 24' 30" N; 18° 23' 56" E	Przy drodze do cegielni.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	215	Widoczny posusz drobny i gruby w koronie.
26	64	860		Świecie - Przechowo	442	53° 24' 30" N; 18° 23' 56" E	Przy drodze do cegielni.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	251	Widoczny posusz drobny i gruby w koronie, uszkodzenia pnia.
27	65	860		Świecie - Przechowo	442	53° 24' 29" N; 18° 23' 56" E	Przy drodze do cegielni.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	262	Liczny posusz gruby w koronie.
28	66	860		Świecie - Przechowo	442	53° 24' 29" N; 18° 23' 55" E	Przy drodze do cegielni.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	318	Brak uwagi
29	67	860		Świecie - Przechowo	442	53° 24' 29" N; 18° 23' 55" E	Przy drodze do cegielni.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	323	Posusz drobny w koronie, uszkodzenia pnia.
30	87	1410	brak	Polski Konopat	3338/I	53° 26' 09" N; 18° 20' 21" E	Na granicy terenu zadrzewionego i pola	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	380	Pomnik powołany na podstawie Rozporządzenia nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dn. 29.12.1995r
31	88	1410		Polski Konopat	3337/I	53° 26' 21" N; 18° 21' 20" E	Na granicy terenu zadrzewionego i pola	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	420	Pomnik powołany na podstawie Rozporządzenia nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dn. 29.12.1995r
32	89	1410		Polski Konopat	3337/I	53° 26' 21" N; 18° 21' 30" E	Na granicy terenu zadrzewionego i pola	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	282+230+193+185	Pomnik powołany na podstawie Rozporządzenia nr 322/95 Wojewody Bydgoskiego z dn. 29.12.1995r; Drzewo u podstawy rozgałęzia się na kilka przewodników

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 7 maja 2021 r.

Poz. 3305

Elektronicznie podpisany przez:

Krzysztof Nowak

Data: 2021-05-07 15:05:38

UCHWAŁA NR XXXIII/376/2021 RADY MIEJSKIEJ W TARNOWSKICH GÓRACH

z dnia 28 kwietnia 2021 r.

w sprawie pomników przyrody zlokalizowanych na terenie gminy Tarnowskie Góry

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 44 ust. 1, 2, 3, 3a, 4 i art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 55 z późn. zm.), po uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach, na wniosek Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry

Rada Miejska w Tarnowskich Górach uchwala

§ 1. 1. Określa się następujące pomniki przyrody:

- 1) drzewo gatunku buk pospolity (*Fagus sylvatica*);
- 2) drzewo gatunku buk pospolity (*Fagus sylvatica*);
- 3) drzewo gatunku buk pospolity (*Fagus sylvatica*);
- 4) drzewo gatunku buk pospolity (*Fagus sylvatica*);
- 5) drzewo gatunku dąb szypułkowy (*Quercus robur*);
- 6) drzewo gatunku lipa drobnolistna (*Tilia cordata*);
- 7) drzewo gatunku sosna wejmutka (*Pinus strobus*);
- 8) drzewo gatunku klon zwyczajny (*Acer platanoides*);
- 9) drzewo gatunku klon zwyczajny (*Acer platanoides*);
- 10) drzewo gatunku klon zwyczajny (*Acer platanoides*);
- 11) drzewo gatunku klon zwyczajny (*Acer platanoides*);
- 12) drzewo gatunku klon zwyczajny (*Acer platanoides*);
- 13) drzewo gatunku jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*);
- 14) drzewo gatunku klon zwyczajny (*Acer platanoides*);
- 15) drzewo gatunku dąb bezszypułkowy (*Quercus petaea*);
- 16) drzewo gatunku brzoza brodawkowata (*Betula pendula*);
- 17) drzewo gatunku kasztanowiec zwyczajny (*Aesculus hippocastanum*);
- 18) drzewo gatunku lipa drobnolistna (*Tilia cordata*);

19) drzewo gatunku wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*);

20) drzewo gatunku lipa drobnolistna (*Tilia cordata*),

których ochrona została ustanowiona Uchwałą Nr XXXVII/339/97 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 19 listopada 1997 r. w sprawie: wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomniki przyrody pojedynczych tworów przyrody ożywionej na terenie miasta Tarnowskie Góry.

2. Nazwy, wymiary, współrzędne geodezyjne i położenie pomników przyrody, o których mowa w ust. 1, określa załącznik nr 1 do uchwały.

3. Mapy przedstawiające położenie pomników przyrody, o których mowa w ust. 1, stanowią załączniki nr 2 - 7 do uchwały.

§ 2. Szczególnym celem ochrony pomników przyrody, o których mowa w § 1 ust. 1, jest zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych, naukowych, historycznych i kulturowych.

§ 3. 1. W stosunku do pomników przyrody, o których mowa w § 1 ust. 1, w ramach czynnej ochrony, ustala się:

- 1) obowiązek monitorowania oznakowania i uzupełnianie jego braków;
- 2) obowiązek monitorowania stanu zdrowotnego pomników przyrody oraz wykonywania prac konserwatorskich i pielęgnacyjnych w ramach zabiegów pielęgnacyjnych oraz w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa użytkowników nieruchomości na których rosną, bądź nieruchomości sąsiednich;
- 3) wykonywanie działań w celu utrzymania właściwego stanu pomników przyrody i realizacji celów ochrony.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1, należą do obowiązków sprawującego nadzór nad pomnikami przyrody.

§ 4. W stosunku do pomników przyrody, o których mowa w § 1 ust. 1, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
- 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 3) uszkodzenia i zanieczyszczania gleby;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
- 6) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
- 7) umieszczania tablic reklamowych.

§ 5. Znieść ochronę prawną w stosunku do wyszczególnionych poniżej pomników przyrody, których ochrona została ustanowiona Uchwałą Nr XXXVII/339/97 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 19 listopada 1997 r. w sprawie: wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomniki przyrody pojedynczych tworów przyrody ożywionej na terenie miasta Tarnowskie Góry

1) - Dzielnica: Rybna

- Gatunek: lipa drobnolistna

- Obwód (cm): 297 cm

- Położenie: ul. Powstańców Warszawskich 83

- Nr diagnozy: 001230/1

2) - Dzielnica: Bobrowniki

- Gatunek: jesion wyniosły

- Obwód (cm): 310 cm

- Położenie: ul. Główna 28

- Nr diagnozy: 001187/1

§ 6. Zniesienie ochrony prawnej drzew, o których mowa w § 5, następuje z powodu utraty wartości przyrodniczych oraz w celu zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.

§ 7. Niniejsza uchwała stanowi podstawę do wykreślenia drzew, o których mowa w § 5, z rejestru pomników przyrody.

§ 8. Traci moc Uchwała Nr XXXVII/339/97 Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach z dnia 19 listopada 1997 r. w sprawie: wprowadzenia ochrony indywidualnej w drodze uznania za pomniki przyrody pojedynczych tworów przyrody ożywionej na terenie miasta Tarnowskie Góry.

§ 9. Nadzór nad pomnikami przyrody sprawuje Burmistrz Miasta Tarnowskie Góry.

§ 10. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Tarnowskie Góry.

§ 11. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Adrian Wolnik

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXXIII/376/2021
Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach
z dnia 28 kwietnia 2021 r.

Lp.	Obiekt poddany ochronie	Nazwa pomnika przyrody nazwa gat. pol., nazwa gat. łac.	Wymiary		Współrzędne geodezyjne zgodnie z GSO, strefa 6	Położenie ulica, nr obrębu geod. nr działki ew. nr załącznika mapowego przedstawiającego położenie pomnika przyrody
			Wysokość m	Obwód pnia mierzony na wys. 1,30 m cm		
1	drzewo	buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	29	380	284601,2 486738,6	na terenie Parku w Reptach przy ul. Jana Śniadeckiego 1, w pobliżu ul. Repeckiej, ok. 50 m po N stronie alejki parkowej prowadzącej do szybu Sylwester, obręb geod. nr 0032, działka ew. nr 3147/1, załącznik nr 2
2	drzewo	buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	26	452	284607,2 486716,0	na terenie Parku w Reptach przy ul. Jana Śniadeckiego 1, w pobliżu ul. Repeckiej, ok. 60 m po N stronie alejki parkowej prowadzącej do szybu Sylwester, obręb geod. nr 0032, działka ew. nr 3147/1, załącznik nr 2
3	drzewo	buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	34	455	284810,6 485912,4	na terenie Parku w Reptach przy ul. Jana Śniadeckiego 1, ok. 10 m po S stronie alejki parkowej prowadzącej do szybu Ewa i ok. 120 m od szybu Ewa, obręb geod. nr 0032, działka ew. nr 3147/1, załącznik nr 2
4	drzewo	buk pospolity <i>Fagus sylvatica</i>	33	418	284821,7 485842,8	na terenie Parku w Reptach przy ul. Jana Śniadeckiego 1, ok. 15 m od alejki parkowej prowadzącej do szybu Ewa po S stronie, ok. 30 m od szybu Ewa, obręb geod. nr 0032, działka ew. nr 165/1, załącznik nr 2

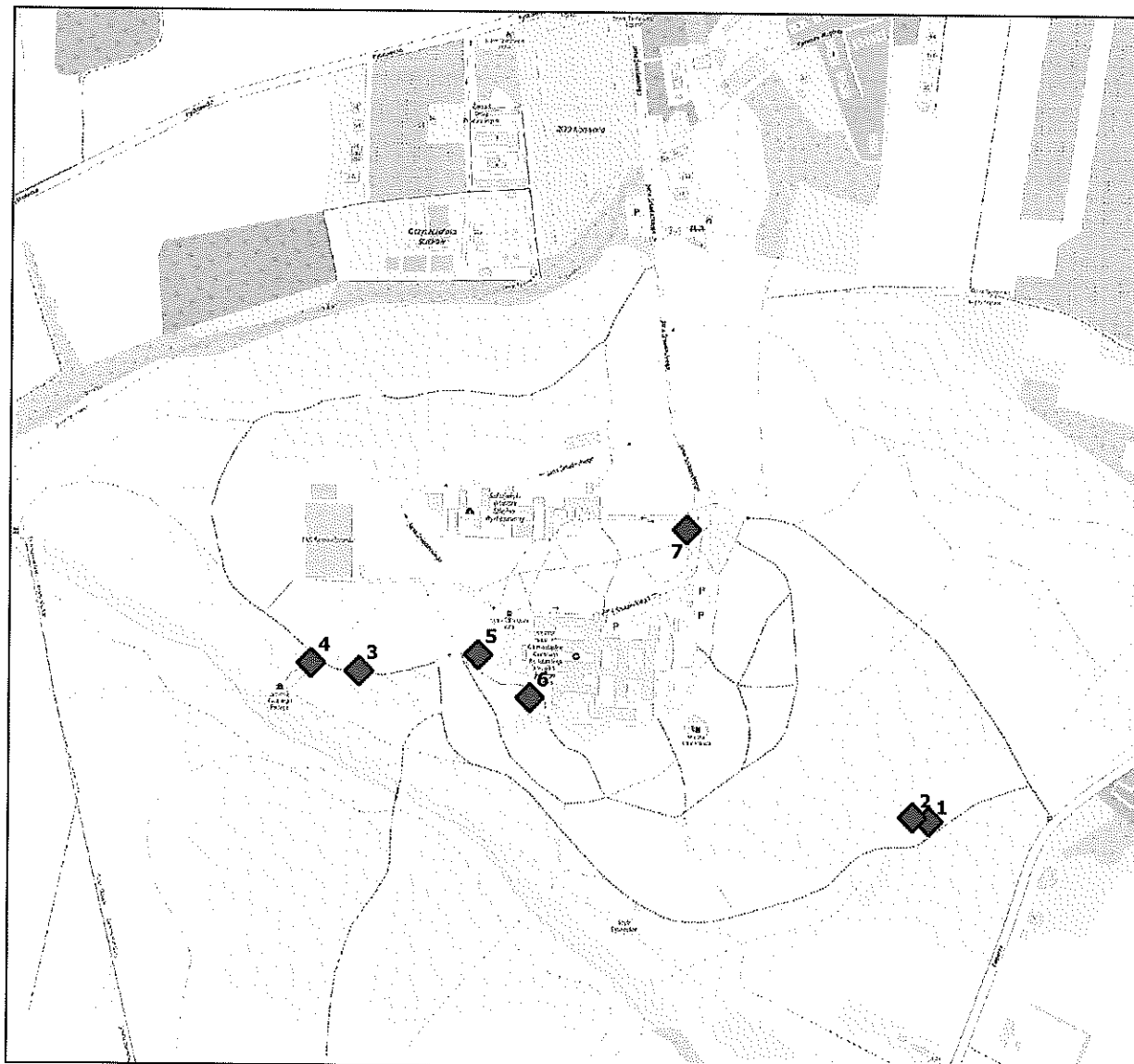
5	drzewo	dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	22	376	284835,0 486084,0	na terenie Parku w Reptach przy ul. Jana Śniadeckiego 1, na trawniku w otoczeniu GCR „Repty”, ok. 100 m po W stronie budynków, obręb geod. nr 0032, działka ew. nr 162/1, załącznik nr 2
6	drzewo	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	16	520	284773,7 486160,1	na terenie Parku w Reptach przy ul. Jana Śniadeckiego 1, na trawniku w otoczeniu GCR „Repty”, ok. 30 m po S-W stronie budynków, obręb geod. nr 0032, działka ew. nr 162/1, załącznik nr 2
7	drzewo	sosna wejmutka <i>Pinus strobus</i>	22	256	285016,3 486386,2	na terenie Parku w Reptach przy ul. Jana Śniadeckiego 1, na trawniku, ok. 10 m po S-W stronie od ronda, obręb geod. nr 0032, działka ew. nr 159/1, załącznik nr 2
8	drzewo	kłon zwyczajny <i>Acer platanoides</i>	24	365	283865,9 486460,4	w ogrodzie plebanii parafii św. Mikołaja w Reptach Śląskich przy ul. Wincentego Witosa 120, obręb geod. nr 0032, działka ew. nr 718/5, załącznik nr 3
9	drzewo	kłon zwyczajny <i>Acer platanoides</i>	20	372	285685,7 480233,2	ul. Bytomska 22, przed budynkiem szpitala o.o.Kamilianów po N-W stronie budynku, obręb geod. nr 0004, działka ew. nr 2103/2, załącznik nr 4
10	drzewo	kłon zwyczajny <i>Acer platanoides</i>	20	327	285632,2 480282,1	ul. Bytomska 22, za budynkiem szpitala o.o.Kamilianów ok. 20 m po S stronie budynku, obręb geod. nr 0004, działka ew. nr 2106/2, załącznik nr 4

11	drzewo	klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i>	22	475	285650,7 490261,8	ul. Bytomska 22, za budynkiem szpitala o.o. Kamilianów ok. 7 m po S stronie budynku, obręb geod. nr 0004, działka ew. nr 2106/2, załącznik nr 4
12	drzewo	klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i>	20	257	285675,6 490317,2	ul. Bytomska 22, za budynkiem szpitala o.o. Kamilianów, ok. 15 m po E stronie budynku, obręb geod. nr 0004, działka ew. nr 2103/2, załącznik nr 4
13	drzewo	Jesion wyniosły <i>Fraxinus excelsior</i>	28	375	285572,3 490431,1	ul. Bytomska 22, na terenie parku przy szpitalu o.o. Kamilianów, w E części parku, obręb geod. nr 0004, działka ew. nr 2103/2, załącznik nr 4
14	drzewo	klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i>	23	347	285618,9 490479,6	ul. Bytomska 22, na terenie parku przy szpitalu o.o. Kamilianów, w N-E części parku przy ogrodzeniu, obręb geod. nr 0004, działka ew. nr 2103/2, załącznik nr 4
15	drzewo	dąb bezszypkowy <i>Quercus petraea</i>	30	460	292322,9 486197,6	na skraju lasu, na wysokości posesji ul. Jagodowa 13, obręb geod. nr 0023, działka ew. nr 84/1, załącznik nr 5
16	drzewo	brzoza brodawkowata <i>Betula pendula</i>	16	228	292254,7 486269,9	w pasie drogowym ul. Jagodowej, po N stronie i ok. 50 m po W stronie od posesji ul. Jagodowa 21, obręb geod. nr 0023, działka ew. nr 123, załącznik nr 5

17	drzewo	kasztanowiec zwyczajny <i>Aesculus hippocastanum</i>	22	262	288642,0 485132,9	w parku otaczającym Pałac w Rybnej przy ul. Powstańców Warszawskich 90, ok. 30 m od bramy wjazdowej do pałacu po S stronie, obręb geod. nr 0033, działka ew. nr 237/1, załącznik nr 6
18	drzewo	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	19	307	283991,4 490266,8	na terenie posesji przy ul. Głównej 35, obręb geod. nr 0019, działka ew. nr 635/71, załącznik nr 7
19	drzewo	wiąz szypułkowy <i>Ulmus laevis</i>	20	380	283993,2 490299,5	na terenie posesji przy ul. Głównej 33, obręb geod. nr 0019, działka ew. nr 633/83, załącznik nr 7
20	drzewo	lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	28	481	284180,5 490239,1	na terenie posesji przy ul. Głównej 28, obręb geod. nr 0019, działka ew. nr 3180/278, załącznik nr 7

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XXXIII/376/2021
Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach
z dnia 28 kwietnia 2021 r.

Położenie pomników przyrody Park w Reptach, ul. Jana Śniadeckiego 1

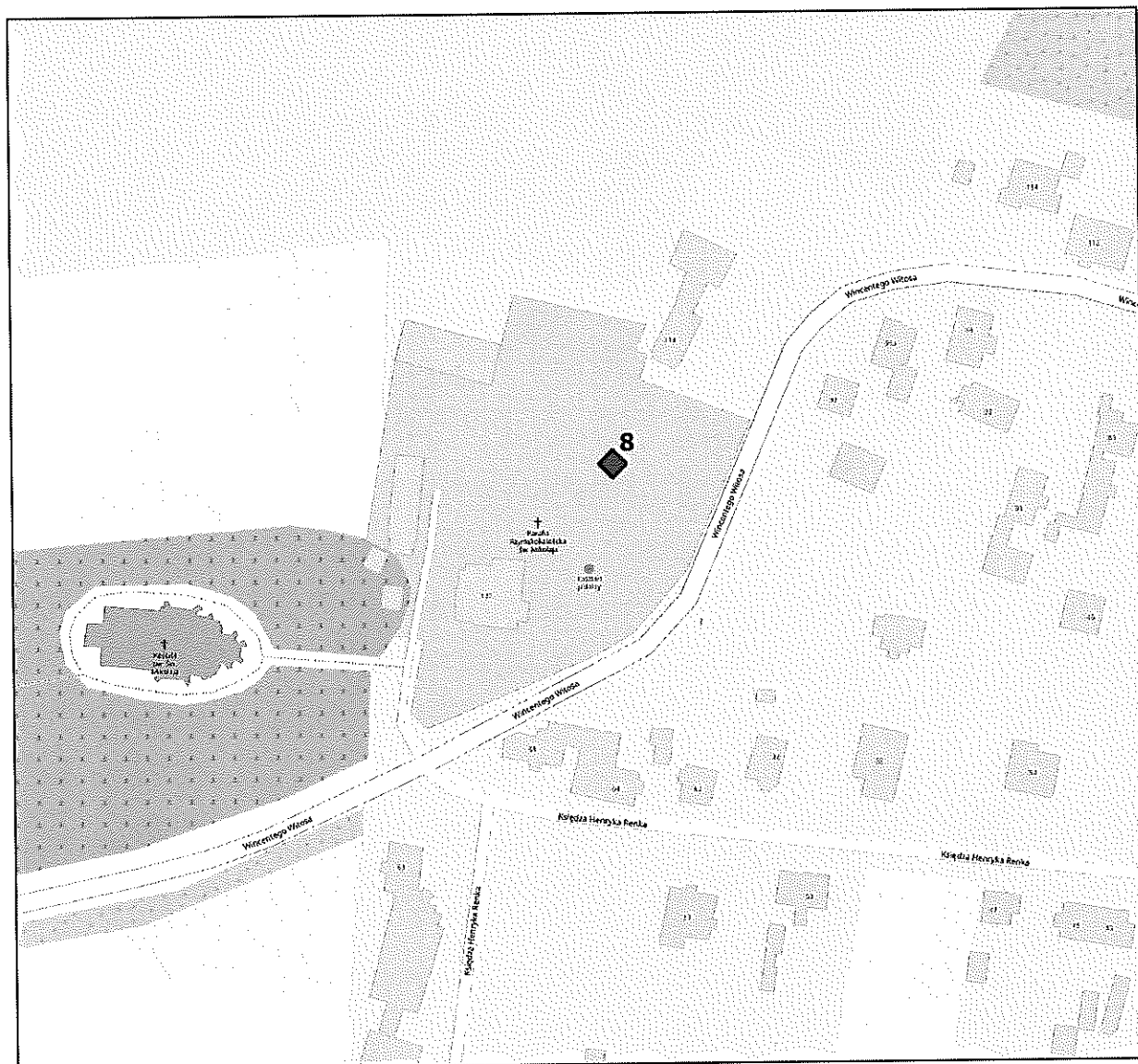

0 100 200 300 m

- 1◆ buk pospolity
- 2◆ buk pospolity
- 3◆ buk pospolity
- 4◆ buk pospolity
- 5◆ dąb szypułkowy
- 6◆ lipa drobnolistna
- 7◆ sosna wejmutka

Załącznik Nr 3 do uchwały Nr XXXIII/376/2021
Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach
z dnia 28 kwietnia 2021 r.

Położenie pomnika przyrody ul. Wincentego Witosa 120

8 ◆ klon zwyczajny

0 25 50 75 m

Załącznik Nr 4 do uchwały Nr XXXIII/376/2021
Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach
z dnia 28 kwietnia 2021 r.

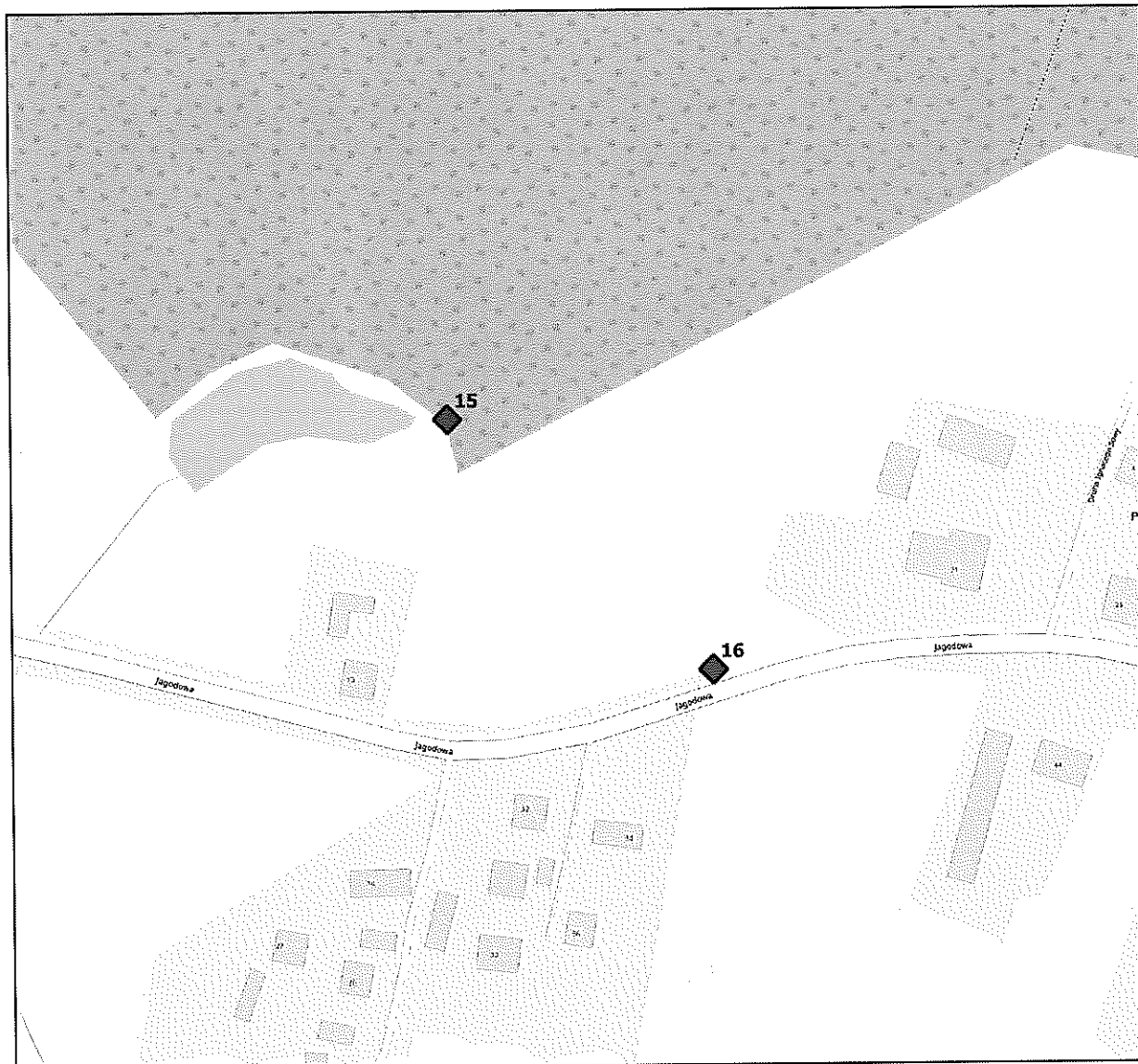
Położenie pomników przyrody ul. Bytomska 22

- 9 ◆ klon zwyczajny
- 10 ◆ klon zwyczajny
- 11 ◆ klon zwyczajny
- 12 ◆ klon zwyczajny
- 13 ◆ jesion wyniosły
- 14 ◆ klon zwyczajny

Załącznik Nr 5 do uchwały Nr XXXIII/376/2021
Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach
z dnia 28 kwietnia 2021 r.

Położenie pomników przyrody ul. Jagodowa

- 15 ◆ dąb bezszypułkowy
16 ◆ brzoza brodawkowata

0 25 50 75 m

Załącznik Nr 6 do uchwały Nr XXXIII/376/2021
Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach
z dnia 28 kwietnia 2021 r.

Położenie pomnika przyrody ul. Powstańców Warszawskich 90

17 ◆ kasztanowiec zwyczajny

0 25 50 75 m

Załącznik Nr 7 do uchwały Nr XXXIII/376/2021
Rady Miejskiej w Tarnowskich Górach
z dnia 28 kwietnia 2021 r.

**Położenie pomników przyrody
ul. Główna 35, 33, 28**

- 18 ◆ lipa drobnolistna
- 19 ◆ wiąz szypułkowy
- 20 ◆ lipa drobnolistna

0 25 50 75 m